MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

Cilt: 11 — 16 AĞUSTOS 1948 — SAYI: 499

GENELGELER:

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 84/11802
10/VIII/1948

2253

ÖZET: 2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin son fıkrası mucibince pazarlıkla yapılacak işlemlerin ilâna tâbi olmadığı h.

2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin son fıkrası mucibince pazarlıkla yapılacak işlemlerin ilâna tabi olmadığı hakkında Maliye Bakanlığından alınan 24/5/1948 tarih ve 3361/238-8185/47 sayılı yazının bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı y.
Müsteşar
K. S. — *B. Kadırgan*

T. C.
MALİYE BAKANLIĞI
MİLLÎ EMLÂK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Şube: 3 Md.
Sayı: 3361/238-8185/47
24/V/1948

ÖZET: 2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin son fıkrası mucibince pazarlıkla yapılacak işlemlerin ilâna tâbi olmadığı h.

Sıra No. 695

DEFTERDARLIKLARA
MALMÜDÜRLÜKLERİNE

2490 sayılı artırma, eksiltme ve ihale kanununun 46 ncı maddesinin son fıkrasına tevfikan Maliyenin muvafakatiyle muhtaç çiftçilere kiraya verilmekte olan gayri menkul icarlarının ilâna tâbi olup olmıyacağında bazı malmemurlarınca tereddüt edilmekte olduğu cari muameleden anlaşılmaktadır.

Bahsi geçen kanunun 7 nci maddesinde, 46 ncı maddenin A, D, F, H fıkralarında yazılı pazarlıklarda ilân mecburi olmadığı belirtilmiş olduğundan bu hükmün mefhumu muhalifinden (başka bir sarahat bulunmadığı takdirde) diğer bilcümle pazarlıkların ilâna tâbi olduğu neticesi çıkmaktadır.

Lâkin 46 ncı maddenin son fıkrasında "kullanışlarının hususiyetine veya imhali mümkün olmıyan Hazine menfaatlerine binaen veyahut müstaceliyeti hasebiyle artırma yapmağa tahammülü olmıyan menkul ve gayri menkul icar muameleleri de pazarlıkla yapılabilir" denildiğine göre bu ibarede belirtilen muayyen istisnai hallerde tatbikı mümkün olan bu hüküm gereğince yapılacak pazarlıkların, mahiyetleri itibariyle ilâna tâbi olmamaları icabeder. Binaenaleyh; 46 ncı maddenin son fıkrasındaki hükmün tahlilinden ve kanunun heyeti umumiyesinden çıkan mânaya göre bu fıkra gereğince Bakanlığımızın muvafakatiyle pazarlıkla yapılacak icar işlemlerinin ilâna tâbi olmıyacağı sonucuna varılmıştır.

Gereğinin ona göre ifası tamimen tebliğ olunur.

Defterdarlıklara ve Malmüdürlüklerine gönderilmiştir.

Maliye Bakanı N.
H. Âyan

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ
Sayı: 2-724/5
12/VIII/1948

2254

ÖZET: 2, 3, 4 ve 5 ağustos 1948 tarihinde yapılan toplantıda ileri sürülen görüşlerin özeti h.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI BÜTÜN OKUL VE KURUMLARA

2, 3, 4 ve 5 ağustos 1948 tarihlerinde Millî Eğitim Bakanının başkanlığında yapılan toplantıda ileri sürülen görüşlerin özeti aşağıya çıkarılmıştır.

Bu özetin öğretmenlere tebliğini ve bu hususta varsa düşüncelerinin Bakanlığımıza bildirilmesinin sağlanmasını dilerim.

Millî Eğitim Bakanı y.
Müsteşar
K. Y. — *B. Kadırgan*

2, 3, 4, 5 ağustos 1948 tarihlerinde, Millî Eğitim Bakanının başkanlığında müsteşarlar, Üniversiteler Pedagoji Öğretim Üyeleri, Talim ve Terbiye Başkan ve Üyeleri, Teftiş Kurulu Başkanı ve bir kısım müfettişler, Öğretim Genel Müdürleri ve Şube Müdürleri, Eski Eserler ve Güzel Sanatlar Genel Müdürleri Teknik Öğretim Müdürleri, Okul Müzesi Müdürü, Eğitim Enstitüleri Müdür ve Pedagoji öğretmenleri ve bir kısım lise ve orta okul müdürlerinin iştirakiyle toplanan komisyon, memlekette orta öğretimin durumu üzerinde, bu öğretimin ilk ve yüksek öğretimle alâkalı cihetlerini de dikkate alarak, görüşmelerde bulunulmuştur.

Komisyon konuyu beş esas üzerinde toplamanın uygun olacağı kanaatiyle 1) Orta okul programlarını, 2) Orta okullara öğretmen yetiştirme işini, 3) Lise programlarını, 4) Liselere öğretmen yetiştirme işini,5) Okullarda demokratik eğitim problemlerini incelemiş, toplandığı günler içinde genel mülâhazaları tesbit ettikten sonra her madde için ayrı birer komisyon kurularak çalışmalara devam edilmesine karar vermiş ve dağılmıştır. Uzman komisyonlar tarafından hazırlanacak esaslar, Millî Eğitim Şûrasından geçtikten sonra uygulanacaktır.

Komisyon konuşmaları sırasında yapılan bir teklif üzerine konular hakkında ileri sürülen fikirlerin bir özetinin, isteklilerin mütalâalarını bildirmelerine ve yeni teklifler yapmalarına imkân vermek üzere, öğretmenlere tebliği uygun görüldü.

Yapılan telkinler arasında birbirine uymayan görüşlerin bulunması tabiidir. Bu cihetler alâkalı komisyonlarda incelenerek uygun bir sonuca bağlanacaktır:

I) Orta okul programlarının incelenmesi sırasında:

1 — Memlekette ilk okul mezunlarının yılda 100.000 i aşması dolayısiyle orta okullar miktarının istekleri karşılayacak şekilde arttırılması mecburiyeti hasıl olduğu, kasabaların genel olarak meslek orta okullarından ziyade klâsik orta okul istedikleri ve bu nevi orta okulların meslek okullarına nisbetle daha az masrafla açılabildiği,

2 — Memleketimizde beş yıllık olan ilk öğretimin, dünyanın yeni şartları karşısında bir gün 7-8 yıllık bir öğrenim haline getirilmesinin bir zaruret olacağı ve esasen bu meselenin "7-16 yaş arasındaki çocukların eğitimi" problemi olarak ele alınması,

3 — Bugünkü klâsik orta okulun daha yeni metotlarla işlemesi, daha hayatî bir nitelik alması, memleketin iktisadi yaşayışına bağlanması ve veriminin attırılması, orta okul programının ilk okul programına nisbetle pedagojik vasıflar bakımından zayıf olduğu, hedeflerinin esaslı bir şekilde tesbit edilmesi, soyut konulara fazlaca yer veren müfredatından çıkarılacak kısımlar bulunduğu, konuların hayat ihtiyaçlarına uygun seçilmesi ve ilk okul programiyle orta okul programı, orta okul ile meslek okulları ve liseler programları arasında bağlılık sağlanması,

4 — Müfredat konularının çokluğu dolayısiyle öğretimin daha ziyade hafızaya yüklendiği ve bu halin, öğrencilerin düşünce bakımından rahat tekâmüllerine mani olduğu, bugün daha ziyade memur yetiştirir evsafta olan orta okulun hem mesleklere, hem serbest işlere, hem de liseye öğrenci hazırlamakla mükellef olduğu, öğretimin buna göre ayarlanması, orta okul mezunlarının bulundukları yerlerde babalarının mesleklerine devam etmeleri ve bu meslekleri ileri götürmeleri.

5 — Orta okullarda yaparak ve yaşayarak öğrenme imkânlarının hazırlanması, kitabilikten ve ezbercilikten sakınılarak öğretimin tam bir tecrübe öğretimi haline getirilmesi, programlarda çocuğun merkez olarak alınması ve bu tarz öğretimin metotları hakkında öğretmenlere gerekli telkinlerin sağlanması, öğretim bakımından "az madde çok kuvvet" esasının kabul edilmesi, bu şekilde yetiştirilecek çocukların, nereye giderlerse gitsinler, muvaffak olacakları, orta okulun her şeyden evvel lüzumlu ve faydalı vatandaş yetiştirme görevinin unutulmaması, öğretmenlerin yeni yapılacak programa intibaklarının düşünülmesi, bilimsel kazançlarımızın değerini onların hayatımıza getirdiği iyiliklerle ölçmek gerektiği,orta okullarda iş derslerine özel bir önem verilmesi, öğleden sonraki saatlerde çocukların ekipler halinde iş derslerine, uygulama gezilerine sevkedilmeleri, bunun için gerekli atelyelerin, dikiş, daktilografi v. s. odalarının hazırlanması, öğrencilerin etkin ve müşterek çalışma alışkanlıklarının gözönünde tutulması, bugünkü öğrencilerin iş derslerini büyük bir istekle karşılayacakları,

6 — Öğrenci muvaffakiyetsizliği sebeplerinin ilmî şekilde araştırılması, okullarda eğitsel teşhis yapabilecek uzmanların yetiştirilmesi.

7 — Öğrencilerin orta okullarda öğleden sonra serbest bırakılmamaları hakkındaki müta-

lâaya karşılık, çocukların derslerini gündüzün hazırlayacak zaman bulabildikleri takdirde gece uykularını tam olarak almaları mümkün olabildiği,

8 — Öğrencilerin günlük, haftalık ve yıllık serbest zamanlarının, türlü derslerle ilgili geziler, uygulamalar, kamplar, araştırmalar, oyun ve spor hareketleri gibi faaliyetlerle kendilerine faydalı olacak şekilde düzenlenmesi fikirleri ileri sürülmüştür.

II) Orta okullara öğretmen yetiştirme konusunda:

1 — Öğretmen namzetlerinin pedagojik formasyonları üzerinde durulması, eğitim anlayışına sahip, çocuğu bilimsel şekilde tanımaya çalışır, onun ihtiyaçlarını anlar ve bu ihtiyaçları karşılamayı düşünür, çocuğun bilgi ve maharette elde ettiği neticeleri objektif bir şekilde ölçmeyi bilir, öğrencilerine gerçek yardımcı ve rehber evsafta öğretmenler olarak yetiştirilmeleri,

2 — Mevcut öğretmenlerin mesleklerinde daha başarılı olmalarını sağlamak üzere tedbirler alınması,

3 — Eğitim Enstitülerinin 3 orta ve 2 yüksek olmak üzere teşkilâtlandırılmalarının uygun olacağı, bu suretle eğitim enstitülerine gelmeden evvel de öğrencilerin bir meslek havası içinde yaşamalarının sağlanacağı ve böylece yüksek kısmın üç yıla çıkarılmasına lüzum kalmıyacağı, bu enstitülerde bilhassa çocuğu tanıma konusunun önemli bir yer alması gerektiği, yetişecek öğretmenlerin bu bakımdan sınıfı bir lâboratuvar olarak tanımalarının mühim olduğu, toplu dersler yoluyla öğretmenlerin ilk ve orta okullarda sınıf öğretmeni olacak evsafta yetiştirilmesi, ayrı bir mütalâa halinde, orta okul öğretmenlerinin grup öğretmeni olarak da yetiştirilebileceği, enstitülerde ayrıca, meslek seçiminde yol gösteren uzmanlar, eğitsel yol gösterme uzmanları, psikometri uzmanlariyle bilgi testleri uzmanları yetiştirilmesi, ilk, orta okul ve lise öğretmenlerinin meslekî formasyon bakımından birbirlerine bağlı kurullarda yetiştirilmelerinin ve öğretmen yetiştiren kaynakların birleştirilmesinin uygun olacağı,

4 — Türlü eğitim enstitülerinde bugüne kadarki çalışmaların müspet netice verdiği ve teşkilâtın "Orta" ve "Yüksek" diye ikiye ayrılmasını ayrı kaynaklardan gelen öğrencilerin başarı derecelerinin telkin ettiği, enstitülerin yetiştirdikleri öğretmenleri tâyin edildikleri okullarda iş üstünde de takibetmek kararında oldukları, bu suretle onların yetişmelerine devamlı şekilde yardım edecekleri, ayrı bir mütalâa olarak da enstitü mezunları hakkında katî hüküm verebilmek için iki üç yıl müddetle onların sınıflardaki durumlarının incelenmesi gerektiği,

5 — Enstitüler orta kısımlarla birleştirilse bile yüksek kısımların üç yıla çıkarılması, üç yıla çıkarıldığı takdirde son yılın tamamiyle uygulamalara ayrılması, öğretmen namzetlerine bütün öğretim hayatlarında iyi misalini hatırlıyacakları okullarda staj göstermenin sağlanması,

6 — Beden eğitimi, resim-iş ve müzik öğretmenlerinin öğrencilere boş zamanlarında faydalı olabilecek şekilde, gerekirse mahalli ilk okullarda da görevlendirilmeleri düşünceleri belirtilmiştir.

III) Lise müfredat programlarının tertibinde:

1 — Gayelerin tesbit olunması, liselerin üniversiteye öğrenci yetiştirme ödevleriyle birlikte bilhassa "düşünebilen" karakterli öğrenciler yetiştirme gayesinin bütün çalışmlarda birinci derecede gözöünüde bulundurulması, müfredat programlarının yüklülüğü altında öğrencilerin ezberciliğe düşme zorunda kaldıkları, bu müfredatın üç yıl içinde hazmedilebilmesine imkân olmadığı, liselerin dört yıla çıkarılmaları fakat müfredatın hiçbir veçhile arttırılmaması, liselerde her ders programının o dersin gerçek uzmanlarından mürekkep bir komisyona yaptırılması, ancak onların kendi alanlarındaki bilgilerin hangisinden vazgeçilip hangisinden vazgeçilemiyeceğini ayırt edebilecekleri, edebiyatta bütün eserleri okutmak mümkün olmadığı için en iyilerini seçip onlar üzerinde düşündürdüğümüz takdirde öğenciyi gerekli kültüre eriştirebileceğimiz gibi, meselâ fizikte de bu uzmanların "-Fizikten hangi bahisleri, ne kadar verirsek, fiziğin çocuğun düşünüşündeki rolünü sağlamış oluruz" tarzında düşünmeleri gerektiği, yabancı memleketler programlarının tercüme ettirilmesi ve bizimkilerle mukayese olunması, bizim programların "az ve öz bilme" esasına dayanmayıp çok malûmat vermek endişesiyle yapıldığı,

2 —Liseyi ikmal için yıl tahdidine lüzum olmadığı, ortalama lise mezunluğu yaşının istatistiklerden faydalanılarak tesbiti, liselerde "sınıf seçme" esası yerine "ders geçme" esasının kabulü, bir kısım derslerdeki muvaffakiyetsizliğin diğer kısım derslerdeki muvaffakiyete teşmil edilmemesi, öğleden sonraki saatlerin serbest bırakılarak çocuğun kendi ödevleri ve işi üzerinde sorumluluk kabul etmesine imkân verilmesi, devamın günler üzerinden değil dersler üzerinden hesaplanması, ayrı bir mütalâa olarak lisede senelerin tahdit edilmemesinin doğru olmıyacağı, lise öğretiminin muayyen bir yaşta yapıldığı takdirde değerli olacağı,

3 — Liselerde yabancı dil derslerinin kur halinde verilmesi; bu okullara müzik, resim-iş derslerinin ilâvesi, liseye girenlerin %40 ının öğrenimlerini bitirmeye muvaffak olamadıklarına göre serbest işlerde faydalanmaları için kendilerine, matematik derslerine ilâve olarak, defter tutma sistemlerinin gösterilmesi, kız öğrencilerin dikiş ve ev idaresi derslerine devam etmeleri, ayrı bir mütalâa olarak; liselerde öğrencilerin inkişafına mani dersler bulunduğu, felsefenin bir bilgi değil, bir düşünüş ve görüş tarzı olduğu, bunun bu yaştaki çocuklara ancak bir yük olabileceği, bu saatte günün esaslı mevzularının öğrenciye ği, bu ders yerine münakaşa saatleri konulabileceverilebileceği, felsefe dersleri kaldırıldığı takdirde lisenin üç yıl kalıp kalmıyacağının düşünülmesi, lisede ezber yoluyla edinilen bilgi değil düşünmiye sevkeden ve düşündürerek verilen az ve öz bilgi sağlanması, lise derslerinin mecburî ve ihtiyari olarak iki kısma ayrılması, psikoloji, sanat tarihi, felsefe derslerinin kaldırılması uygun olmıyacağı, iş derslerinin lise programlarına ilâvesi ve atelyeler tesisi, ekonomi dersinin de liselere konması icabettiği, eski eserlerin muhafazası konusunda liselerde sanat terbiyesinin faydalı olacağı, programlarda siyasi tarihe verilen yerin çok olduğu, bir sürü lüzumsuz özel adların yerini kültür ve sanat tarihinin tutması lâzımgeldiği, lise ve orta okullar için bol miktarda ve pedagojik vasıflarda kitaplar hazırlanması imkânlarının sağlanması,

4 — İmtihan şekillerinin basitleştirilmesi, liseyi bitirenlere tek diploma verilmesi, olgunlukların mezuniyet imtihanlarının başında yazılı olarak yapılması ve artık öğrencilerin bu derslerden imtihana tabi tutulmaması, kanaat notları işinin öğrencilerin devamını sağlıyacak şekilde tertiplenmesi, imtihan talimatnamesinin yeniden tetkiki.

5 — Lisenin korkulan bir okul olmaktan çıkarılıp ilk okul gibi sevilen bir okul haline getirilmesi, orta okullarla lisenin, çocukların özelliklerine göre yaşamak istedikleri hayatı yaşamaya müsait bir çevre olması, okulun oyun alanından, sinemasından, kitaplığından, sergisinden öğrencilerin geniş zaman içinde faydalanabilmeleri, sanat tarihi v.s. derslerinden ziyade sanatın, resmin heykelin okul muhitinde esaslı bir yer alması, çocukların liseden yalnız fena hatıralarla değil, iyi hatıralarla da ayrılmaları gerektiği, liselerde kooperatif çalışmalarına özel bir önem verilmesi, lise ve orta okullarda çocukların serbest zamanlarını doldurmak üzere istidat ve kabiliyetlerine uygun kurslar açılması, lisedeki sakat, geri zekâlı, kötü şartlar içindeki çocuklarla normalin üstündeki istidatlı çocuklara özel sınıflar açılması, her sınıfın bir öğretmeninin bulunması, sınıf öğretmenlerinin eğitim bakımından vazifelerinin ne olacağının tesbit edilmesi, disiplin kurullarının okulda verilecek terbiye istikametini de tâyin etmesi icabedeceği, her öğretmenin haftada iki gün sabahtan akşama kadar okulda kalarak eğitim işleriyle meşgul olması,

6 — Etüt saatlerinin her dersin uygulamalarına tahsisi, orta okul ve liselerde spora önemli bir yer verilmesi gerektiği, sporun ruhi gelişme ve karakter teşekkülünde mühim rolü olduğu, sporun en mühim vasfının dürüstlük ve hakperestlik bulunduğu, irade terbiyesinin en belli başlı vasıtasının spor olduğu,

7 — Lise probleminin halledilebilmesi için programın bina, vesait, öğretim unsuru v.s. gibi başarı amilleriyle birlikte bir bütün olarak mütalâa edilmesi gerektiği konuları açıklanmıştır.

IV) Liselere öğretmen yetiştirme işi üzerinde:

1 — Bugünkü lise öğretmenlerinin yüksek öğretmen okulu ile serbest veya burslu üniversite mezunlarından veya yabancı memleketlere bu maksatla gönderilmiş olanlardan seçildiği, serbest lisans yapanların pedagoji enstitüsüne devam ederek belge aldıkları takdirde öğretmenliğe atandıkları, Ankara Üniversitesinde de böyle bir belge mevcut olmakla beraber henüz Fen Fakültesinin bu dersleri işletir bir duruma gelmediği, yüksek öğretmen okulundaki pedagojik formasyonun ihtiyacı yeter görülmediği,

2 — Lise mezunlarından öğretmenliği meslek olarak seçenlerin miktarının az olduğu, yüksek öğretmen okuluna geçen yıl 75 öğrenci alınacakken yalnız 14 kişi alınabildiği, bu okulun bugünkü öğrencilerinin üniversitede bilgi bakımından kâfi hamule almalarına karşılık pedagoji bakımından türlü sebeplerle yeter derecede olgunlaşamadıkları, pedagoji enstitüsünde yapılmakta olan uygulamaların ders uygulamaları olmayıp bilimsel araştırma örnekleri niteliğinde olduğu, pedagoji enstitüsünün esasen ihtiyacı karşılıyacak vüsat ve teşkilâtta olmadığı,

3 — Yüksek öğretmen okulu öğrencilerinin lise mezunları arasından değil de lisanisyeler arasından seçilmesi ve bundan sonra bu okulda bir veya iki yıl müddetle meslekî formasyona tabi tutulmaları, ancak bu takdirde okula geleceklerin pek az olacağı, burada pedagoji ve psikoloji derslerinin üniversite profesörleri tarafından, uygulamaların da muvaffak olmuş lise öğretmenleri tarafından yapılması, stajyerlik yönetmeliğinin hassasiyetle tatbiki, stajyerliğin iki yıla çıkarılması, yüksek öğretmen okuluna gündüzlü öğrencilerin de kaydedilmesine imkân verilmesi, ancak yalnız gündüzlü olacak bir yüksek öğretmen okulunun hem öğrenci bulamıyacağı, hem de meslekî çevreyi yaratamıyacağı, namzetlerin iyi okul örnekleri görebilmelerinin sağlanması ve uygulamalarda sabahtan akşama kadar kalmaları, bu pedagojik formasyon almış öğretmenlerin batı okullarını da görüp tanıyabilmeleri imkânlarının geniş ölçüde sağlanması,

4 — Bugünkü yüksek öğretmen okulunun istediğimiz ideal öğretmeni yetiştiremiyeceği, bunun için kurulacak müessesenin "Pedagojik araştırma ve öğretmenleri yetiştirme enstitüsü" olması gerek-

tiği ve bu müessesenin millî psikoloji, pedagoji ve imtihan metotlariyle meşgul olması lâzım geldiği, lisansiyelerin burada çalıştırılması, yüksek öğretmen okulunun talebe yurdu halinden çıkması, yüksek öğretmen okuluna bağlı iyi bir tatbikat lisesinin kurulması, aynı okulda lâboratuvar çalışmalarının tesis edilmesi,

5 — Yüksek öğretmen okulu mezunlarının tâyin edildikleri yerde de takip olunması, bugün mevcut öğretmenlerin pedagojik bakımdan ilerlemelerini sağlamak için kurslar açılmasına devam olunması, öğretmen kılavuz kitapları ve dergiler çıkarılması, kurslarla öğretmenlere ruh sağlığı bilgileri verilmesi, 1939 da toplanan Birinci Maarif Şûrasında lise öğretmenliği hakkında tesbit edilmiş olan esasların yeniden gözden geçirilmesi,

6 — Öğretmenliği daha cazip kılmak için yüksek öğretmen okulunda geçen müddetin emekliliğe ithal olunması, mümtazen terfi imkânlarının düşünülmesi, mesleklerinde temayüz etmiş olanlara Bakanlık Müşaviri v.s. gibi ünvanlar verilmesi, kanaatleri belirtilmiştir.

V) Demokratik eğitim amacının sağlanmasında:

1 — Kabul ettiğimiz demokrasi idealinin okullarda büyük bir hazırlığı icabettirdiği, kısa zamanda bu ideal istikametinde yol alabilmek için okulun kendi uhdesine düşeni yapması, bunun için okulda demokrasi prensiplerinin okunması ve okul hayatının bütün cephelerinde demokratça insan münasebetlerinin hâkim olması, öğretmenlerle öğrencilerin demokrasiyi yaşamaları, bu öğrenme ve yaşamanın okulun derecesine, çocuğun yaşına göre gelişen bir nitelikte olması, bugünkü yönetmeliklerde bu hedefleri sağlıyacak hükümler bulunmakla beraber okullarda böyle bir eğitimin gelişmesi için tecrübelerin ilerlemesi gerektiği, sınıflarda öğrenci çokluğunun böyle bir eğitime bir dereceye kadar mâni görülebileceği, fakat demokratik ilkelerin okutulması takdirinde okulun telkinleriyle yaşayışı arasında bir muvazene sağlamak mecburiyetinde kalacağı,

2 — Demokratik zihniyetin sadece basit bir muaşeret sistemi olmayıp ferde istidatlarını geliştirme hakkını sağlıyan bir sistem olduğu; öğrencilere düşünce, söz, hareket hürriyeti, halkın taleplerini yerine getirme, gruplar arasında karşılıklı hürmet ve hoşgörürlük, şahsi sorumluluk kabulü gibi demokratik değerlerin tanıtılması, bu yoldan öğrencilerin millî hayat bakımından bir sisteme varmalarını sağlamanın mümkün olacağı, demokrasi ideallerinin öğrenciler tarafından salim bir surette kavranmasının memleketimiz için birinci derecede önemli olduğu, çocukların inandıkları demokratik hayat idealini hürriyetsiz ideolojilere karşı kuvvetle, bilerek savunabilecekleri,

3 — Demokratik bir eğitim sisteminde bilimsel esaslara göre düşünmenin sadece bilimcilerin imtiyazı olarak kalmayıp halka da yayılacağı ve tenkid zekâsının gelişeceği, ana ve babaların okul üzerine olan tesiri gibi okulun da, öğrenciler yolu ile, aileler üzerine tesiri olduğu, okulda öğrendiklerini eve götürecek olan çocuğun demokratik eğitim bakımından önemli bir iş, bir tesir yapmış olacağı ve gerçek demokratik, yaşayışın ailelerden başlıyarak okulda ve toplumda gelişmesi gerekeceği, bu konuda yetişkinlerin eğitimine de ayrıca önem verilmesi uygun olacağı,

4 — Okullarda kendi kendini idare sistemine özel bir önem verilmesi gerektiği, öğrencilerin kendi kendilerini idare meselesinde bir kısım öğrencinin başka bir kısım öğrenciyi idare etmesine değil, öğrenci oyuna dayanmaları faydalı olacağı, ancak bu sistemin uygulanması sırasında çocuğa kaldırabileceğinden fazla sorumluluk yükletilmemesi ve çocuğun çocukluk huzurunun kaybolmasına meydan verilmemesi, teşebbüs sahibi öğrenci elde etmenin nazariyelerle olamıyacağı, öğrencinin teşebbüsü de teşebbüs ederek öğreneceği, okul çalışmalarında öğrencilerin teşebbüs yeteneklerinin gelişmesine yer ayrılması,

5 — Demokratik eğitimde bu konularla daha önce meşgul olmuş milletlerin bulduklarından faydalanılması, okullarda müşterek çalışmalara şimdiye kadar olduğundan daha fazla önem verilmesi,

6 — Toplantılarda ortaya atılan esaslar ve ayrıca idarî bakımdan yapılan teklifler gözönünde tutularak orta okul ve lise yönetmeliklerinin tadili, fikirleri üzerinde durulmuştur.

T. C.
BAŞBAKANLIK
MUAMELÂT UMUM
MÜDÜRLÜĞÜ
Kararlar Md.
Sayı: 7342

KARAR SURETİ

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı yatılı okul ve pansiyonlu kurumların yiyecek ve yakacak maddeleri ihtiyaçları için açılacak eksiltmelere istekli çıkmadığı ve bir aylık pazarlık süresi içinde de satın alınmaları mümkün olmadığı takdirde, bu ihtiyaçların, 1948 yılına münhasır kalmak şartiyle, 2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin (R) fıkrasına göre pazarlıkla sağlanması Millî Eğitim Bakanlığının 1/III/1948 tarihli ve 63-42/5064 sayılı yazısı ve Maliye Bakanlığının 31/III/1948 tarihli ve 112233-11/417 sayılı mütalâası üzerine, Bakanlar Kurulunca 14/IV/1948 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI
İSMET İNÖNÜ

Başbakan		Devlet Bakanı
Adalet Bakanı	Millî S. B.	İçişleri Bakanı
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı	M. Eğ. Bakanı
Bayındırlık Bakanı	Ekonomi Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
Gümrük ve Tekel Bakanı		Tarım Bakanı
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı	Çalışma Bakanı

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ 12/VIII/1948
Sayı: 84/11899

2255

ÖZET: Yatılı ve pansiyonlu kurumların yiyecek ve yakacak maddeleri h.

Bakanlığımıza bağlı yatılı okul ve pansiyonlu kurumların yiyecek ve yakacak maddelerinin 2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin (R) fıkrası gereğince pazarlık suretiyle satın alınmasiyle ilgili Bakanlar Kurulunun 7342 sayılı kararının örneği yukarıya aynen çıkarılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve gereğince iş yapılmasını rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı y.
K. S. Müsteşar
B. Kadırgan

(498 inci sayıdaki "Okul Spor Yurtları yönetmeliği" nin devamı)

SPOR YURDU MENSUPLARININ SAĞLIK DURUMLARI:

Madde 22 — Öğrencilerin sağlık durumlarının sporla uğraşmağa müsait olup olmadığı veya hangi spor şubelerinde meşgul olmaları lâzım geldiği okul doktoru tarafından, okul doktoru bulunmıyan yerlerde Hükümet tabipleri tarafından muayeneleri yapılmak suretiyle saptanır. Sağlık durumları, sağlık kurumlarınca muayenesine lüzum görülen öğrenciler hastanelere, gönderilerek tam ve genel bir muayeneden geçirilirler. Görülen sıhhi arızalar her öğrencinin sağlık fişine yazılır. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün sağlık muayene merkezleri bulunan yerlerde muayeneler bu sağlık merkezlerinde yapılır.

Madde 23 — Okul spor yurtlarının her çeşit faaliyetleri sırasında müsabakaların devamınca ve hemen müsabakalardan sonra okul doktorları müsabıkların sağlık durumlarını kontrol ederler ve görecekleri hertürlü arızalara karşı tedbirler alırlar.

FAALİYET:

Madde 24 — Spor yurtları ve oyun yuvalarının yıllık çalışma proğramları her yıl Millî Eğitim Bakanlığı tarafından verilen özel bir proğrama ve emirlere göre mevsim şartları gözönünde tutularak okul spor yurtları yönetim kurullarınca hazırlanır.

Madde 25 — Spor yurtlarının yapacakları genel faaliyetler şunlardır:

a) Eğlenceli oyun ve cimnastik müsamereleri, millî halk oyunları, müzikli, müziksiz cimnastik ve spor gösterileri,

b) Atletizm, gezi ve seyahatler, voleybol, basketbol, eltopu, futbol, güreş, boks, eskirim, bisiklet (elverişli iklimlerde dağ kayak ve su sporları v.s.)

c) Kız öğrenciler yapılarına uygun düşen sporlarla (futbol, boks ve güreş hariç) kendi aralarında faaliyette bulunurlar.

Madde 26 — Müsabakalara katılacak yarışçılara okul idaresi tarafından örneğine uygun lisanslar verilir.

Madde 27 — Futbol müsabakalarına ancak 16 yaşını bitirmiş öğrenciler katılabilirler.

Madde 28 — Okul Spor Yurtları'nın müsabakaları özel ve resmî olmak üzere ikiye ayrılır:

a) Özel müsabakalar: Millî Eğitim Müdürlerinin uygun görecekleri zamanlarda spor yurtlarının çalışmalarını yaymak ve canlandırmak amaciyle hafta sonu ve bayram tatillerinde öğrencilerin spor eğitimini ve zevklerini geliştirmek, okullar arasında tanışma ve kaynaşmayı sağlıyacak mahiyette yapılan müsabakalardır.

b) Resmî müsabakalar:

1 — Küme birincilikleri: Senenin mevsimine uygun muhtelif spor şubelerinde bir kümeye bağlı okul spor yurtları arasında yapılan müsabakalardır.

2 — Bölgeler arası müsabakalar: Millî Eğitim Bakanlığının saptayacağı, birbirine yakın bölgelerdeki kümeler arasında yapılan müsabakalardır.

3 — Türkiye birincilikleri: Okul spor yurtları bölgelerinin birincileri arasında yapılan müsabakalardır. (Oyun yuvaları ve kız okul spor yurtları arasında yalnız küme birincilikleri yapılır.)

Madde 29 — Okul spor yurtları arası müsabakalarda uluslar arası kurallar uygulanır.

Madde 30 — Spor yurtları mensupları aşağıda gösterilen uzunluklardan daha uzun koşamazlar.

Kız oyun yuvaları için: 300. M.
Erkek oyun yuvaları için: 600. M.
Kız spor yurtları için: 600. M.
Erkek spor yurtları için: 2000. M.

DİSİPLİN:

Madde 31 — Spor yurdunun tabii üyeleri sayılan bir okulun bütün öğrencileri okul içi ve okul dışı her türlü spor faaliyetleri arasında okul disiplin yönetmeliklerine uygun hareket ederler.

Madde 32 — Resmî ve özel her çeşit yarışmalara müsabık veya seyirci olarak katılan öğrencilerin işliyecekleri suçlar, okul içersinde işlenmiş gibi muamele görür.

Madde 33 — Okulun müsabakalara iştirakinden ve iyi bir şekilde temsil edilmesinden müsabakalar esnasında çıkacak uygunsuzluklardan okul müdürleri ile Beden Eğitimi Öğretmenleri görevli ve sorumludurlar.

Madde 34 — Resmî veya özel her çeşit müsabakalarda öğrencilerin başında bir öğretmen ve bir idareci bulundurulur. (Başlarında en az bir öğretmen veya bir idareci bulunmıyan okul, o yarışma hakkını kaybeder.)

Madde 35 — Okullar arası yapılan müsabakalarda herhangi bir surette cezalandırılmış olan öğrenciler kulüplerde, kulüplerde ceza almış öğreciler de okullarında cezaları bitirinceye kadar yarışmalara katılamazlar. (Bu husus ilgili okul müdürleri ile kulüp başkanları arasında hemen haberleşilerek uygulanır.)

KAYIT İŞLERİ:

Madde 36 — Spor yurdu yönetim kurulunun toplantılarını ve aldığı kararları, yapılan her çeşit müsabaka ve proğramlarını, yurdun gelir ve giderlerinin hesaplarını tutmak, yurdun eşya ve malzemesini artırmak ve korumak, demirbaş tutmak ve heran teftişe hazır bulundurmak için yurtta bulunması ve tutulması gerekli defterler şunlardır:

a) Karar defteri

b) Faal üyenin randıman defteri

c) Demirbaş eşya defteri

d) Spor karşılaşmalarının sonuçlarını yazmağa mahsus defterler

e) Gelir ve gider defteri (Muhasebe defteri)

f) Alınan senet dosyası

g) Gezi ve uygulama defteri

h) Okul spor yurdu tarihçesini tutmağa mahsus defter, albüm v.s.

BÜTÇE:

Madde 37 — Resmî okul spor yurtlarının gelirleri:

a) Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullara verilecek spor tahsisatından,

b) Bütçesi müsait olan okul kooperatiflerinin ayıracakları paradan,

c) Müsabaka gelirinden,

d) Okul içi eşya piyangoları tertibinden,

e) Yurt üyelerinin şahsi yardımlarından (Özel okullarda okul bütçesinden ayrılacak spor tahsisatından) ve bağışlardan sağlanır. (Bir öğrencinin istiyerek vereceği para senede 150 kuruşu geçemez.)

OKUL SPOR YURTLARININ BAŞKA SPOR KURUMLARİYLE MÜNASEBETLERİ:

Madde 38 — Okul spor yurtları, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü örgütünce tertiplenen resmî müsabakalara ancak Millî Eğitim Bakanlığının izni ile katılabilirler.

Madde 39 — Okul spor yurtları Millî Eğitim Müdürleriyle Vilâyet Beden Terbiyesi Bölge Müdürlerinin anlaşması ve valilerin muvafakati ile Beden Terbiyesi örgütüne bağlı kulüplerle antrenman temasları ve teşvik musabakaları yapabilirler.

Madde 40 — Diğer Bakanlıklara bağlı okullar kendi Bakanlıklarının ve Millî Eğitim Bakanlığının muvafakatları ile okullar birinciliği müsabakalarına katılabilirler.

LİK HEYETLERİ VE YETKİLERİ:

Madde 41 — Kümelerin faaliyetleri okulların açıldığı tarihten sonra 15 gün içinde Millî Eğitim Müdürlerinin daveti ile toplanan spor yurtları temsilcilerinin aralarından bir yıl için seçecekleri 3-5 kişilik bir Lik Heyeti ile yönetilir. Lik Heyetinin Başkanı Millî Eğitim Müdürüdür.

Madde 42 — Lik Heyetlerinin ödevleri:

a) Müsabakalara girecek takımları kümelere ayırmak,

b) Okul spor yurtlarının çalışmalarına ait Millî Eğitim Bakanlığı tarafından verilen proğramlara ve emirlere uygun olarak yıllık müsabaka proğramlarını hazırlamak, iki kopye halinde onanmak üzere Millî Eğitim Müdürlüğü yolu ile Bakanlığa göndermek.

c) Müsabaka yerlerini, gün ve saatlerini okullara yazı ile vaktinden önce bildirmek.

d) Hakemlerin ve saha komiserlerinin raporlarını hafta içinde inceliyerek sonuçlarını Millî Eğitim Müdürlüğü yolu ile Bakanlığa bildirmek,

e) Kaçınılmaz sebeplerle yapılamıyacağı anlaşılan müsabakaları vaktinden önce geri bırakmağa karar vermek ve geri bırakılan müsabakaların yeri, günü ve saatini ilgililere bildirmek,

f) Müsabakların hakemlerini, saha komiserlerini ve müsabaka doktorunu tâyin etmek,

g) Müsabaka proğramı tamamlandıktan sonra alınan teknik sonuçlara göre müsabalara katılan spor yurtlarının derecelerini ilân etmek,

h) Müsabakalarda çıkabilecek teknik, idarî ve disipline ait her türlü anlaşmazlıkları, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün müsabaka ve ceza yönetmelikleri hükümleri dahilinde halletmek, ilgili daire ve okulları durumdan haberdar etmek,

i) Her sene spor yurtlarının kapanışı ve çalışmalarının son bulması münasebetiyle bir çalışma yılı içinde işleri bildirir özlü bir rapor hazırlayıp Bakanlığa göndermekten ibarettir.

Madde 43 — Lik Heyetlerinin vermiş olduğu kararlara tebliğ tarihinden itibaren 3 gün içinde yapılan itirazlar Lik'e dahil okul Müdürleriyle Millî Eğitim Müdüründen müteşekkil üst disiplin kurulunda incelenir. Üst disiplin kurulunun vermiş olduğu karar Lik Heyeti kararının aynı olursa karar kesinleşir. Her iki heyetin verdiği kararlar arasında aykırılık görülürse durum Millî Eğitim Bakanlığına bildirilir.

Madde 44 — Oyun yuvalarının kuruluşu ve yönetilme işi bu yönetmeliğin spor yurtları hakkındaki hükümlerine göre düzenlenir.

Madde 45 — Özel okullar ile okullar arası yarışmalara katılan diğer Bakanlıklara bağlı okullar, bu yönetmeliğin hükümlerine göre hareket ederler.

Madde 46 — Bu yönetmelik tebliğ tarihinden itibaren yürürlüğe girer ve eski hükümler kalkar.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

ANKARA — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ